

TALLINNA AUTOBUSSIKOONDISE AS

2011.a. majandusaasta aruanne

Majandusaasta algus: 01.01.2011
Majandusaasta lõpp: 31.12.2011

Äriregistri kood: 10312960

Aadress: Kadaka tee 62a
12618 Tallinn

Telefon: +372 650 9500

Fax: +372 650 9509

E-post: tak@tak.ee

Kodulehe aadress: <http://www.tak.ee/>

Lisatud dokumendid: Tegevusalade loetelu EMTAK koodidega

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE.....	3
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	12
Bilanss	12
Kasumiaruanne	13
Rahavoogude aruanne	14
Omakapitali muutuste aruanne	15
Raamatupidamise aastaaruande lisad	16
Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused.....	16
Lisa 2. Raha ja ekvivalendid	18
Lisa 3. Nõuded ja ettemaksud.....	19
Lisa 4. Maksud.....	20
Lisa 5. Varud ja müügioteel varad	20
Lisa 6. Materiaalne põhivara	20
Lisa 7. Võlakohustused	21
Lisa 8. Kasutusrent	22
Lisa 9. Võlad ja ettemaksud	22
Lisa 10. Sihtfinantseerimine	23
Lisa 11. Omakapital	23
Lisa 12. Müügitulu	24
Lisa 13. Muud äritulud ja -kulud	24
Lisa 14. Kaubad, toore, materjal ja teenused	25
Lisa 15. Muud tegevuskulud	25
Lisa 16. Finantstulud ja -kulud	25
Lisa 17. Tehingud seotud osapooltega	26
Audiitori järeldusotsus	28
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK.....	29
JUHATUSE ALLKIRJAD 2011.A. MAJANDUSAASTA ARUANDELE.....	30
Tegevusalade loetelu.....	31

TEGEVUSARUANNE

1993. aastal reorganiseeriti riigi omanduses olev RAS Tallinna Autobussikoondis Tallinna linna omanduses olevaks Tallinna Autobussikoondise AS-ks, kus 100% aktsiad kuuluvad Tallinna linnale. Tallinna Autobussikoondise peamiseks tegevusalaks on sõitjatevedu autobussidega Tallinna linnas. Lisaks põhitegevusega tegeleb Tallinna Autobussikoondis kinnisvara haldamisega ning samuti on olemas oma koolituskeskus, mis tegeleb bussijuhtide koolitamisega.

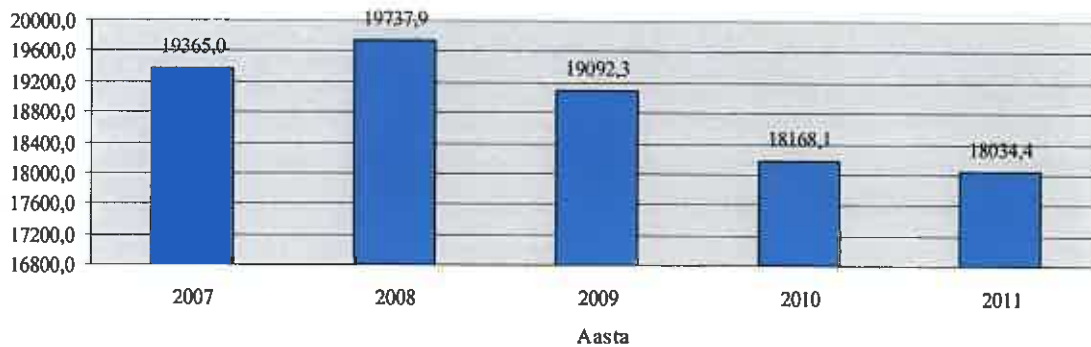
Tallinna Linnavalitsuse 11.jaanuari 2012 korraldusega nr 51-k moodustati ajutine komisjon Tallinna Autobussikoondise AS ja Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondise AS ühinemiseks vajalike ettevalmistustööde läbiviimiseks ja ühinemine viiakse läbi 2012.aasta jooksul.

Liikluse korraldamine

Tallinna Linnaliinid

Tallinna Linnaliinide äriüksuse ülesandeks on vastavalt Tallinna Transpordiametiga sõlmitud teeninduslepingule (nr. 9-3/6-00 31.12.2003a.) teostada liinivedu Tallinna linnas autobussidega. TAK teenindas 2011. aastal 55 bussiliini. Bussiliinide liinikilomeetrite maht vähenes aasta jooksul 18,2 milj. (89,7% bussiliinide töömahust linnas) liinikilomeetrit 18,0 milj. liinikilomeetrit (86,1% bussiliinide töömahust linnas), mille üheks põhjuseks on liinide nr. 39, 57 ja 59 teenindamise üleandmine alates 1. oktoobrist MRP Linna Liinid AS-le. 2012. aastal on planeeritud töömahu kasv 103,4% ehk 18,6 milj. liinikilomeetrit (87,3% bussiliinide planeeritavast töömahust linnas). Kuigi 2011. aastal üldine liinikilomeetrite maht vähenes, toimus see vaid 12 meetrite busside töömahu arvelt. Liigendbusside osas kasvas töömaht võrreldes 2010.aastaga 3,3 % ja bussirongide osas 8,2 %, mis kindlasti tagas sõitjatele mugavama teenuse. Töömahu muutumist aastate jooksul iseloomustab diagramm 1.

Diagramm 1
Töömaht tuh. liinikilomeetrites

Lisaks tavapärase bussiliinide teenindamisele toimus Tallinna Transpordiametiga sõlmitud eraldi kokkuleppe alusel 4 koolibussiga hommikune lähivaldade kooliõpilaste sõidutamise Tallinna kesklinna koolidesse.

Juunist mindi üle suvisele töökorraldusele: töömaht vähenes tööpäeviti 33.liinil, laupäeviti ja pühapäeviti 10.liinil. Bussirongid ei töötanud juunis, juulis ja augustis. Samas võrreldes 2010. aasta suveperioodiga oli 2011. aastal siiski 12 bussi võrra teenindavate busside arv suurem, mis võimaldas teostada 219 veotsa rohkem. Suvekuudel pikendati liin nr. 59 Pikakari peatuseni. 01.maist 30.septembrini rakendati liin nr. 7 tööle ka pühapäeval.

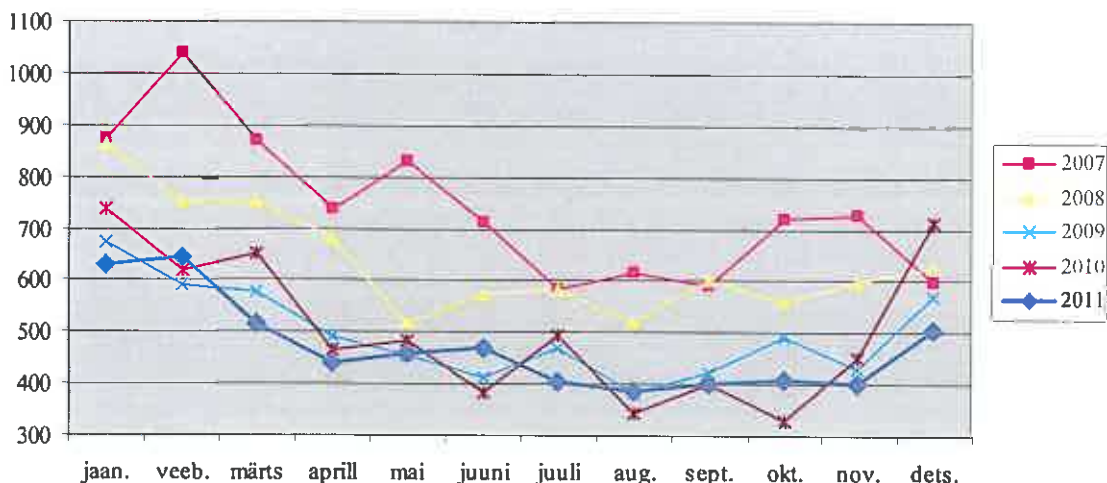
Jätkus MIMOSA projekt „Bussijuhtide säästlik sõiduvõis“ TAK-is. Aasta jooksul läbis koolituse 200 bussijuhti. Samuti viidi läbi koolitus 10 koolitajale. Alustati projekti „Sidelahendus bussidele“ rakendamise. 145 bussile paigaldati seadmed, mis võimaldavad nii kõnes kui ka tekstis kahepoolset ühendust 10 vastava tarkvaraga varustatud töökohaga, k.a pealiikluskorraldajaga.

Olulisemad eksploatatsioonilised näitajad on toodud järgnevas tabelis:

Ekspluatatsioonilised näitajad:	2010	2011
busside arv liinil tiptunnil	269	264
liinikm. aastas (milj)	18,2	18,0
liinihäireid kokku	6071	5959
- neist keskpäeval	16,6	16,3
tegemata veotsad	703	726
bussijuhtide arv 31.12.2011	652	659

Liinihäired (busside tagasipöördumised liinilt) päevas veidi langesid (-0,3), kuid tegemata veotste arv (aastas 703-lt 726-ni) veidi suurenes. Suurenemise põhjuseks olid erakordselt lumerohkkest talvest tekkinud rasked liiklusolud. Tegemata jäi 0,04% plaanilistest veotsadest e. keskmiselt jäi tööpäeval planeeritud 5307 veotsast tegemata 2 veotsa. Liinihäirete muutumist aastate jooksul iseloomustab diagramm 2.

Diagramm 2
Liinihäired aastatel 2007 kuni 2011

2011.a. lõppes Tallinna Linna poolt ellukutsutud sotsiaalsete töökohtade programm reisisaatjatega, 2012.a. jätkub sotsiaalsete töökohtade programm veeremikoristajatega.

Koostöös Tallinna Transpordiametiga jätkus reisijateloenduritega varustatud busside seadmetest saadud andmete põhjal sõidugraafikute korrigeerimine ja sõitjatevoogude analüüs.

Jätkus koostöö Tallinna Munitsipaalpolitseiga piletikontrolli tõhustamiseks liinidel.

Tallinna elanike rahulolu kohta pealinna ühistranspordi korraldusega tehtud küsitluse järgi on olulisemad tegurid sõiduki valimisel toodud diagrammil 3.

Diagramm 3
Olulis ed tegurid sõiduki valimisel

Tellimisvedu

2011.a jooksul teostati tellimusvedusid 141,0 tuh. euro eest. TAK-i suuremaks kliendiks oli Elektriraudtee, kes seoses raudtee remondiga teostas vedusid meie bussidega. Muud suuremad tellijad olid DEN Eesti, SA Tallinn 2011 ja Time For Fun OÜ.

Liiklusjärelvalve

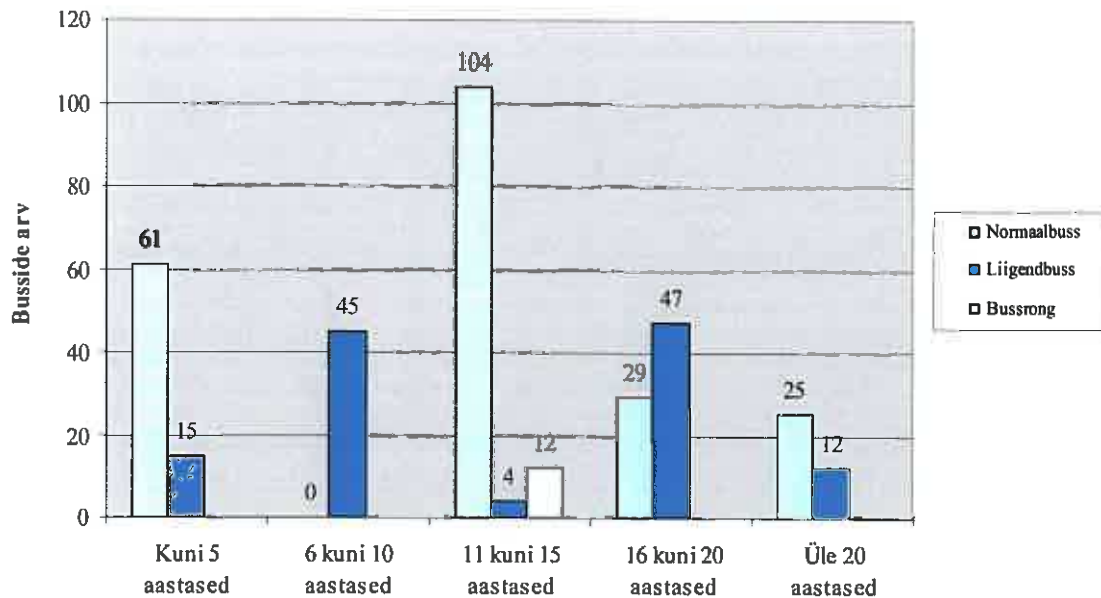
Pidevalt jätkus liiklusteenistuse töötajate poolt bussijuhtide ja busside kontroll liinidel. Kontrolliti bussijuhtide käitumist, sõidustiili, peatuste teatamist ja busside vastavust Tallinna Transpordiameti poolt esitatavatele nõuetele. Nõudeid süstemaatiliselt rikkuvaid juhte karistati lisatasu äravõtmisega. Järjepidevalt toimus regulaarsuse kontroll, milleks kasutati valdavalt bussidele paigutatud jälgimisseadmeid.

Veerem ja remonditehnoloogia

Veerem

2011.a. alguses oli TAK-is kokku 336 linnabussi, neist 124 liigendbussi, 12 bussirongi ja 200 normaalbussi. 2011. aastal jätkati kõige vanemate täielikult amortiseerunud busside väljavahetamist. Maha kanti 3 busse, neist 2 normaalbussi ja 1 liigendbuss. Juurde hangiti 21 autobussi, neist 11 kasutatud busse olid madala põrandaga Scania CL94 tüüpi normaalbussid. Maanteeametilt saadi 10 uut Iveco Irisbus Crossway LE SFR madala põrandaga normaalbussi vastavalt Eesti Vabariigi ja Hispaania Kuningriigi vahel sõlmitud saastekvoodi ühikute AAU'de (Assigned Amount Units) ostu-müügi lepingust rahastatavale rohelisele investeerimisskeemile. 2011. aasta lõpuks oli TAK-is kokku 354 linnabussi, neist 123 liigendbussi, 12 bussirongi ja 219 normaalbussi. 1.veebruari 2012 konserveeritakse 12 ja kantakse maha 6 momendil mittevajalikku busse. Busside keskmine vanus kasvas aasta lõpuks 10,8 -lt aastalt 11,3 aastani. Busside vanuseline jaotus on toodud diagrammil 4.

Diagramm 4
Busside vanuseline jaotus

TAK on läbi viinud riigihanke, mille tulemusena soetatakse aastatel 2012 – 2013 35 uut MAN tüüpi bussi (25 normaalbussi ja 10 liigendbussi). 2012. aastal on kavas soetada ka 15 kasutatud liigendbussi.

Busside remont ja hooldus

2011. aastal iseloomustas Busside Remont ja Hoolduse äriüksuse tegelikku töökorraldust vajadus toime tulla veremkoosseisu küllalt kõrge keskmisest vanusest tuleneva teatud ebastabiilsusega busside remondi protsessis. Busside keskmine vanus tõusis 10,8 aastalt 11,3 aastani. Kuigi aasta lõpus soetati 11 kasutatud normaalbussi ning uute bussidena lisandusid detsembris 10 Iveco Crosswey tüüpi normaalbussi, oli keskmise vanuse kasv märkimisväärne. Endiselt oli kasutusel küllalt suure busside arvuga mark nagu Tartus toodetud Duple kerega Scania normaalbussid, milliste töökindlus on nende kasvavast vanusest ning senisest kasutusintensiivsusest tulenevalt oluliselt vähenenud. Arvestamata ei saa jätta ka seda, et veel 18 kasutusel olnud bussi olid vanemad kui 20 aastat.

Lähtudes otsesest vajadusest parendada teeninduskvaliteeti liinidel pöörati jätkuvalt tõsist tähelepanu nii busside salongide koristusele kui ka välisele puhtusele ning sellest tulenevalt täiendati busside sisekoristuse korraldust ja põhimõtteid. Eraldi on põhjust ära märkida, et Tallinna Transpordiameti poolt fikseeritud kontrollakte busside puhtuse osas 2011.a. ei esinenud. 2010. aastal oli võrreldavaks arvuks 21.

Busside Remondi ja Hoolduse töö hindamiseks kasutatakse ka tehnilistel põhjustel busside mitteväljumiste ja liinilt tagasipöördumiste arvu ning kui võrrelda tulemust 2010.aastaga, siis vähenesid nii tagasipöördumised 258 võrra e. 4,7% (ei ole arvestatud avariisid) kui ka mitteväljumised 93 võrra e. 6,4%. Seoses Scania busside garantiiperioodi lõppemisega 2011.aastal osales 6 Busside Remondi ja Hoolduse töötajat Scania Eesti AS poolt korraldatud 3 päevastel õppustel busside hoolduse ja remondikorraldusest. Samuti oli võimalik osaleda busside salongikütteseadmete testimise ning diagnostika alase tarkvara uueningega seondunud lühikoolitustel.

Hanketegevus

Hanketegevuse eesmärgiks oli kindlustada ettevõtte allüksuste töö põhiliste materiaalsete väärtuste hangetega ning kesklaos, õlilao ja tanklate häireteta töö tagamisega. Materiaalsete väärtuste hankimiseks on ettevõtetega sõlmitud 50 raamlepingut, milledes on kokku lepitud allahindlused 10-45% või erihinnad ning maksetähtajad 10-75 päeva. Hangete korral järgitakse Riigihangete seaduse nõudeid, ning TAK-s kehtestatud hangete läbiviimise korda. Allapoole riigihanke piirmäära jäävate hangete korral võetakse pakkumised mitmelt pakkujalt, et tagada kasutatavate rahaliste vahendite kõige otstarbekam ja säästlikum kasutamine ning saavutada pakkumiste võrdlemise teel parim võimalik hinna ja kvaliteedi suhe. Viidi läbi

konkurss busside kasutatud rehvide taastamise teenuse parima osutaja väljaselgitamiseks. Pikendati raamlepingu alusel diislikütuse hankelepingut ühe aasta võrra.

Ettevõtte varude jäägid vähenesid aasta jooksul 868,2 tuh.euroolt 839,6 tuh.eurole. Sealhulgas suurenesid diislikütuse hinna tõusust tingituna, nii kütuse jääk tanklates kui ka busside paakides 27,3 tuh. euro võrra. Varuosade laovarud vähenesid 534,6 tuh. eurolt 481,2 tuh.eurole.

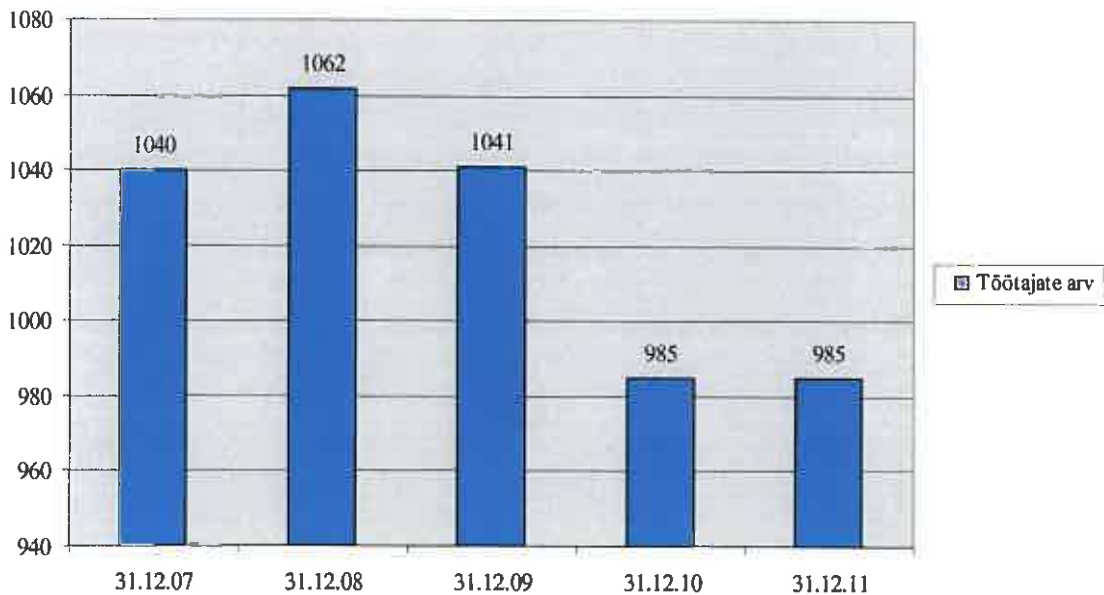
Personal, palk, tööaeg

Personal

2011. aastal personalitöö eesmärk oli TAK tööjõuvajadusega kindlustamine, koolituse organiseerimine, töösuhete reguleerimine, töötajate värbamine sotsiaalsetele ametikohtadele.

31.12.2011 seisuga töötas TAK-is 985 töötajat, neist 656 bussijuhti (51 naisbussijuhti) ja 85 remonditöölisi. Töötajate arvu muutumine on toodud diagrammil 5.

Diagramm 5
Töötajate arv

Tööleping sõlmiti 88 (s.h. 66 bussijuhti) töötajaga ja tööleping lõpetati 86 (s.h. 62 bussijuhti) töötajaga. Töötaja algatusel lõpetati tööleping 74 korral, s.h. 14 töötajat ei olnud rahul palgaga. Välismaale siirdus tööle 6 bussijuhti (2 rohkem kui eelmisel aastal). Koondamise tõttu lõpetati tööleping 6 töötajaga. Töötajad on teadvustanud endale oma rolli ettevõttes ja 2011. aastal ei lõpetatud töölepinguid tööandja poolt töötajast tulenevatel põhjustel. Tööjõuturul valitsenud olukord on taganud vajaliku bussijuhtide reservi ning tööjõu värbamisel probleeme ei esinenud.

2011. aastal jätkas sotsiaalsetel töökohtadel tööd 50 reisisaatjat ja 48 veeremikoristajat.

2011.a. oli töötajate keskmine nimestikuline arv 971 s.h. bussijuhid 642 ehk 66,1%; remonditöölised 83 ehk 8,5%; juhtivtöötajad, spetsialistid, teenistujad 87 ehk 9,0%; teised töötajad 159 ehk 16,4%.

Palk

2011. aasta keskmine brutokuupalk oli 896 eurot kuus ja kasv võrreldes eelmise aastaga 10,5%.

	Keskmine palk 2011.a. (eurodes)		%
	Jaauar	November	
TAK AS kokku	864,86	893,50	103,3
s.h.			
Bussijuhid keskmine	937,73	959,25	102,3
normitundidega	871,05	889,58	102,2
ühe tunnipalk	5,15	5,26	

2011. aastal maksti nõukogu liikmetele töötasu kokku summas 26 273 eurot ja juhatuse liikmetele summas 87 321 eurot.

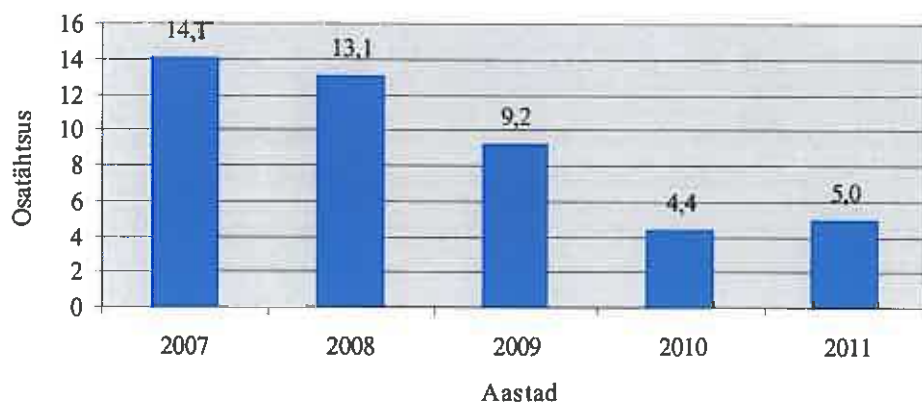
Tööaja kasutamine

Bussijuhtide tööaja kasutamist iseloomustavad järgmised näitajad (tuh.tunnid):

	2010	2011	2011/2010
Bussijuhtide tööaeg kokku s.h.	1187,5	1205,3	101,5%
kasulik tööaeg	1008,0	1009,9	100,2%
kasuliku aja osatähtsus %	84,9%	83,8%	98,7%
lisa-aeg	125,2	144,6	115,5%
lisaaja osatähtsus	10,5%	12,0%	113,8%
reserv	41,5	41,3	99,5%
reservi osatähtsus	3,5%	3,4%	98,0%
tööseisak	12,8	9,5	74,5%
tööseisaku osatähtsus	1,1%	0,8%	73,4%
ületunnid	51,7	60,6	117,3%
ületunnitöö osatähtsus	4,4%	5,0%	115,5%
tööajakaod	14,5	10,8	74,1%
tööajakadude osatähtsus	1,2%	0,9%	73,0%

Bussijuhtide ületunnitöö osatähtsuse muutumine on toodud diagrammil 6.

Diagramm 6
Bussijuhtide ületunnitöö osatähtsus (%-des)

Muud tegevused

TAK Kinnisvara

TAK Kinnisvara majandustegevuse põhieesmärgiks on püsikulude optimeerimine ning büroopindade, tootmisruumide ja territooriumide efektiivsem kasutamine.

Seisuga 31.12.2011. oli TAK-il üürile antud

- 8164 m² büroo-, tootmis-, laopindasid (23,2 % TAK hoonete üldpinnast)
- 35817 m² territooriumi (16,1 % TAK kasutatavast territooriumist)

Mustamäel vahetus üürnik söökla ruumides, TAK lõpetas lepingu Veloxline OÜ-ga ja sõlmis lepingu Okaskera Grupp OÜ-ga (148,1 m²). Lasnamäel lõpetas ruumide kasutamise OÜ Press Rolls (158,7 m²).

Suuremaks tööks oli 2011.a. Mustamäe autovära läbipääsusüsteemi rajamine numbrituvastuse alusel. Teise suurema tööna koostati Lasnamäe pargi autopesula juurdeehituse projekt. Muud ehitus-remonttööd olid suunatud energeetiliste ressursside kokkuhoiule ja turvalisuse tõstmisele.

2012. aastal planeeritakse alustada Lasnamäe remondibaasi rekonstrueerimisega.

Koolitustegevus

TAK Koolituskeskuse poolt korraldatavatel D-, C- ja CE-kategooria mootorsõidukijuhtide koolitusel osales 205 inimest. Neist 32 asus tööle TAK-i.

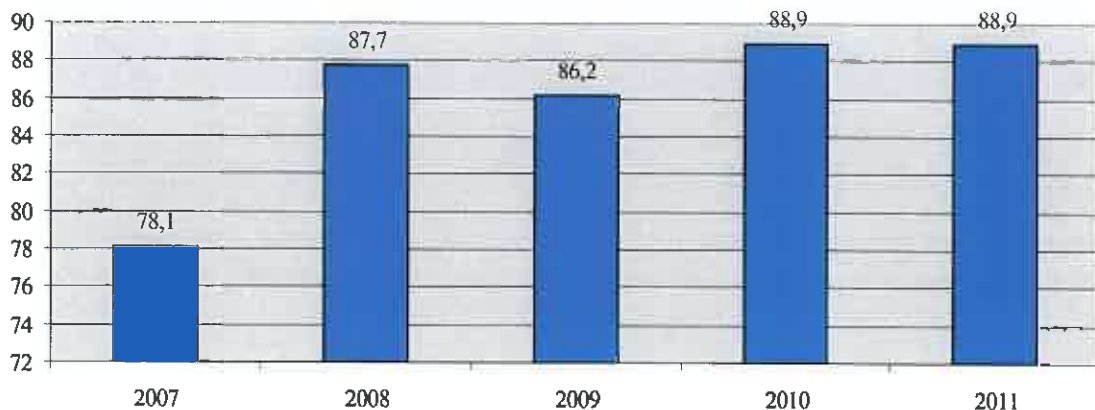
Muud

TAK tegeleb ka oma vabade ruumide rentimisega, transpordivahendite parkimise teenuse, reklaamiteenuse, transpordivahendite pesuteenuse, ja tehnöülevaatuse jm teenuste osutamisega. Muude teenuste osutamisega teenis TAK 2011. aastal tulu 0,8 milj. eurot (2010. aastal 0,8 milj. eurot).

Finantstegevus

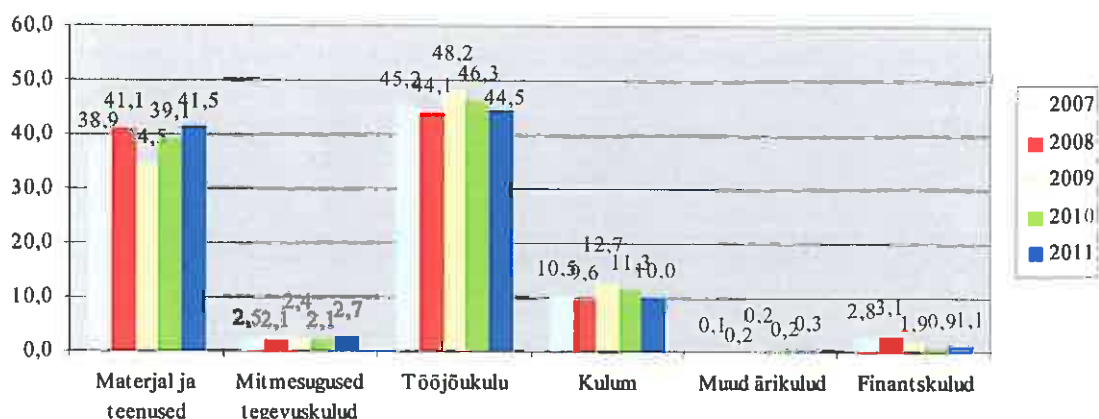
Bilansimaht seisuga 31.12.2011a. oli 28,3 milj. eurot ja vähenes aastaga 0,8 milj. eurot. Bilansimahu vähenemise põhjuseks oli põhivara bilansilise väärtuse vähenemine 1,5 milj. euro võrra. Põhivara oli TAK-il seisuga 31.12.2011a. 24,6 milj. eurot, mille bilansiline maksumus vastab juhatuse hinnangul turuväärtusele. Kohustused kokku vähenesid 0,7 milj. eurot ja omakapital 0,1 milj. eurot. Omakapitali suurus on 3 149,5 tuh. eurot, mis moodustab 49,3% aktsiakapitalist. Omakapitali osatähtsuse viimiseks vastavusse äriseadustiku nõuetega teeb TAK-i juhatuse oma omanikule Tallinna linnale ettepaneku aktsiakapitali vähendamiseks 100 tuh. euro võrra. Võõrkapitali osatähtsus moodustas bilansimahust 88,9%, eelmisel aastal (88,9%) (vt. diagramm 7).

Diagramm 7
Võõrkapitali osatähtsus

TAK teenis 2011.a. tulu 30,6 milj. eurot, mis on 2,4 milj. eurot rohkem kui 2010. aastal. Tallinna linnalt laekus linnaliinidel osutatavate teenuste (teostatud liinikilomeetreid) eest tulu 29,5 milj. eurot (s.h. dotatsioonina 19,6 milj. eurot ehk 65,0%). 2010. aastal laekus linnaliinidel osutatud teenuste eest tulu 27,2 milj. eurot ja dotatsiooni osatähtsus oli samuti 65,0%. Kulud kokku (ilma finantskuludeta) kasvasid 1,9 milj. eurot, s.h. materjalid ja teenused 1,6 milj. eurot (põhiliselt kütusekulude kasv). Kokku teenis TAK 2011. aastal 0,1 milj. eurot kahjumit (eelmisel aastal 1,3 milj. eurot). Kulude osatähtsused on toodud diagrammil 8.

Diagramm 8
Kulude osatähtsused (%-des)

TAK-i rahavood kokku olid 2011. aastal positiivsed summas 0,5 milj. eurot. Rahavood äritegevusest olid positiivsed summas 3,3 milj. eurot (ärikasum 0,3 milj. eurot, kulum 3,3 milj. eurot, sihtfinantseerimine põhivara soetuseks -1,4 milj. eurot, käibevahendite muutus 1,1 milj. eurot), investeerimistegevusest negatiivsed summas 0,4 milj. eurot ja finantseerimistegevusest negatiivsed summas 2,4 milj. eurot.

TAK-i juhatus hindab 2011. aasta töötulemusi headeks, kuna täideti Tallinna linna poolt tellitud töömaht liinikilomeetrites ja lõpetati aasta positiivse rahavooga. 2012. aastaks planeerib juhatus linnapoolse finantseerimise suurenemist 1,4 milj. euro võrra.

Suhtarvud

	2011	2010
Likviidsus ja rahavood äritegevusest		
Maksevalmiduse % (likviidseimate varade ja lühiajaliste kohustuste suhe)	29,4	24,9
Lühiajaliste kohustuste kate % (käibevara ja lühiajaliste kohustuste suhe)	43,7	42,2
Efektiivsus ja vara käibesagedus		
Nõuded ostjate vastu % netokäibest	2,1	1,6
Varud % netokäibest	2,7	3,1
Võlad hankijatele % netokäibest	12,0	10,7
Keskmine tasumisperiood (keskmised võlad hankijatele suhe netokäibesesse koos käibemaksuga)	39,8	34,7
Omakapitali osatähtsused ja finantsriisiko		
Kohustuste suhe omakapitali	8,0	8,0
Kohustuste osatähtsused %	88,9	88,9
Tegevuse ja kapitali tasuvus		
Tegevuse tasuvuse % (kasumi enne finantskulusid suhe netokäibesesse)	0,9	-3,5
Keskmine finantskulude määr % (finantskulude suhe keskmistesse kohustustesse)	1,4	1,0

Arendustegevus ja suhtekorraldus

TAK osaleb Euroopa Liidu CIVITAS Plus programmi integreeritud projektis MIMOSA

Tallinna Linnavalitsus ja TAK osalevad Euroopa Liidu finantseeritavas programmis CIVITAS Plus. Viis Euroopa Liidu riigi linna ja 17 organisatsiooni teevad koostööd ühisprojektis MIMOSA (Making Innovation for MObility Sustainable Actions). Projekti perioodiks on 15.oktoober 2008 – 14.oktoober 2012.

Eestis on projektil kaks partner-organisatsiooni – Tallinna Linnavalitsus ja TAK. Nelja-aastases projektis teostatakse projekti-partnerite poolt kokku 71 meetet, Tallinnas 11 meetet 7 erineval CIVITAS-e temaatilisel suunal. Projekti TAK-i poolne kogumaht on 760,8 tuh. eurot, sellest moodustab Euroopa Liidu poolne rahastus 424,6 tuh. eurot.

TAK-i tegevus projektis keskendub kolmele teostusmeetmele: alternatiivkütuste kasutuselevõtu asjaolude uurimine Tallinna ÜT bussides, ühistranspordi sidesüsteemi arendamine, säästva sõiduviisi koolitus TAK bussijuhtidele ja bussijuhtide koolitajatele. Kolmandal projektiaastal 2011 keskenduti projekti-meetmete läbiviimisele. Projektitegevustega jätkatakse vastavalt MIMOSA konsortsiumi-lepingule ka 2012 aastal.

Alternatiivkütuste Tallinna ÜT bussides kasutuselevõtu asjaolude uurimise käigus keskendutakse järgmistele teemadele:

- erinevate kütuste ja tehnoloogiate (diiselmootor, etanool, biodiiselmootor, hübriid) võrdlus saastele CO₂, NO_x, PM. Busside võrdlus ja analüüs erinevate tehnoloogiate puhul,
- praeguse ja prognoositava saastemäära hindamine erinevate alternatiivide puhul. Hinnangu andmine biokütuste võimalikust kasutusest tulenevale kasule ja väliskuludele,
- biokütuste, biokütustel töötava veeremi ning biokütuste kasutusega seotud infrastruktuuri kasutuselevõtu ja käigushoidmise asjaolude selgitamine.

Uurimistegevus viiakse lõpule 2012 aastal.

Ühistranspordi sidesüsteemi meetme käigus luuakse TAK-is 3G andmevahetusel baseeruv sidesüsteemi pilootlahendus. Sidelahendus võimaldab ajakohaselt korraldada ÜT sõidukite liikumise kesket juhtimist. Seadmetega varustatakse 145 bussi ja 10 statsionaarset liiklusjuhtimisega seotud töökohta. Seadmete paigaldus teostati 2011. aasta lõpuks. Süsteemi käivitamine, häälestamine ja stabiliseerimine jätkub 2012. aastal. Süsteem võimaldab kiiret ja operatiivset infoedastust häälsidena ning lühisõnumitena nii üksikutele sõidukitele kui ka vabalt valitud sõidukite gruppidele. Samuti on tagatud info paindlik sorteerimine ja arhiveerimine. Koos Transpordiametiga planeeritakse jätkumeetmeid loodud sidesüsteemi laiendamiseks kõigile TAK-i sõidukitele.

Säästva sõidustiili koolituse meetme käigus jätkati 2011 aastal koostöös Scania Eesti AS-ga aastal 2010 alustatud koolitusprogrammi bussijuhtidele (Driver Training Program of Scania). Kokku koolitatakse TAK 660-st bussijuhist 250 bussijuhti ja 10 TAK-i spetsialisti/edasi-koolitajat. Koolitusprogramm täidetakse 2012 aastal. Koolituse käigus arendatakse bussijuhtide juhtimisvõtteid, mille eesmärgiks on muuta ÜT liiklust sujuvamaks ning selle abil parandada liiklusohutust ja teeninduskvaliteeti. Samuti võimaldab bussijuhtide säästva sõiduviisi oskuste arendamine edaspidi vähendada bussidega seotud liiklusõnnetusi ja ka vähendada busside hooldus- ja remondikulusid. Oluliseks eesmärgiks on ka busside kütusekulu vähendamine tänu bussijuhtide paremini mõtestatud ja tasakaalukamate juhtimisvõtete rakendamisele. Bussijuhtide juhtimisvõtete hindamisel ja analüüsil ning hilisemal personaalsel suunamisel kasutatakse spetsiaalseid sensorseadmeid, mille abil visualiseeritakse iga koolituse läbinud bussijuhi sõiduviisi personaalne profiil. Seadmed võimaldavad bussijuhi liikluskäitumist jälgida ka reaajas spetsiaalse internetilahenduse abil. Nimetatud seadmetega on varustatud 15 TAK bussi.

Koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga viiakse projektimeetmete hindamistegevused lõpule 2012 aastal.

TAK UITP Euroopa Liidu Komitee alane koostöö

TAK osales 2011.aastal ülemaailmses ÜT-alases koostöövõrgustikus UITP (Rahvusvahelise Ühistranspordi Assotsiatsiooni) struktuuride kaudu. UITP on ÜT korraldusega seotud osapooli ühendav ülemaailmne organisatsioon. TAK on UITP liige 1993. aastast ja UITP Euroopa Liidu Komitee täisliige 2004.aastast. Koostöö põhivaldkondadeks on: seadusandluse monitoorimine ja liikmete varustamine infoga EL poliitiliste arengute kohta; EL komitee liikmete ühiseisu-kohtade ettevalmistamine EL-is käsitlevate või käsitlemist vajavate transpordisektorit mõjutavate teemade kohta; EL komitee liikmete huvide esindamine EL institutsioonides.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Bilanss
eurodes

VARAD	31.12.2011	31.12.2010	Lisa nr.
Käibevara			
Raha	1 836 109	1 327 019	2
Nõuded ja ettemaksud	1 017 531	833 961	3
Varud ja müügioteel varad	839 636	868 180	5
Käibevara kokku	3 693 276	3 029 160	
Põhivara			
Materiaalne põhivara	24 644 840	26 113 830	6
Põhivara kokku	24 644 840	26 113 830	
VARAD KOKKU	28 338 116	29 142 990	
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	1 979 156	2 051 172	7
Võlad ja ettemaksud	6 463 448	5 127 735	9
Lühiajalised kohustused kokku	8 442 604	7 178 907	
Pikaajalised kohustused			
Pikaajalised laenukohustused	16 746 000	18 725 156	7
Pikaajalised kohustused kokku	16 746 000	18 725 156	
KOHUSTUSED KOKKU	25 188 604	25 904 063	
Omakapital			
Aktiivkapital	6 391 200	6 391 165	11
Ülekurss	2 143 601	2 143 601	
Kohustuslik reservkapital	5 891	5 891	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	-5 301 730	-4 031 824	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-89 450	-1 269 906	
OMAKAPITAL KOKKU	3 149 512	3 238 927	
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	28 338 116	29 142 990	

Kasumiaruanne
eurodes

	2011	2010	Lisa nr.
Müügitulu	30 581 272	28 216 315	12
Muud äritulud	2 351 456	1 557 249	13
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-13 700 405	-12 144 899	14
Muud tegevuskulud	-897 743	-666 492	15
Tööjõu kulud			
Palgakulu	-10 928 325	-10 712 934	
Sotsiaal- ja töötuskindlustusmaks	-3 752 516	-3 674 659	
Tööjõukulud kokku	-14 680 841	-14 387 593	
Põhivara kulum	-3 289 586	-3 509 093	6
Muud ärikulud	-100 697	-60 393	13
Ärikasum (-kahjum)	263 456	-994 906	
Intressitulud (-kulud)	-352 906	-275 000	16
Finantstulud ja -kulud kokku	-352 906	-275 000	
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)	-89 450	-1 269 906	

Rahavoogude aruanne
 eurodes

	2011	2010	Lisa nr.
Ärikasum	263 456	-994 906	
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum	3 289 586	3 509 093	6
Saadud mitterahalinesihthinantseerimine põhivara soetuseks	-1 436 850	0	
Kasum põhivara müügist	-722	-41 723	13
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-183 570	403 287	3
Varude muutus	28 544	-7 868	5
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	1 326 124	66 278	
Kokku rahavood äritegevusest	3 286 568	2 934 161	
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse põhivara soetus	-383 735	-112 408	6
Materiaalse põhivara müük	722	41 723	13
Antud laenud	0	-320	
Saadud laenud	0	320	
Saadud intress	5 323	3 471	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-377 690	-67 214	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Kapitalirendi põhimaksete tagasimaksed	-123 172	-270 355	7
Tasutud emiteeritud võlakirjade eest	-1 928 000	-1 928 000	7
Makstud intress	-348 640	-342 222	
Aktiikapitali suurendamine	35	0	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-2 399 777	-2 540 577	
Rahavood kokku	509 101	326 370	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 327 019	1 000 649	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	509 090	326 370	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 836 109	1 327 019	

Omakapitali muutuste aruanne

	Aktsiakapital	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Eelmiste aastate jaotamata kasum	Aruandeaasta kasum	Omakapital kokku
Saldo seisuga 31.12.2009	6 391 165	2 143 601	0	-4 143 763	117 830	4 508 833
kohustusliku reservkapitali moodustamine	0	0	5 891	-5 891	0	0
2009 kahjum	0	0	0	117 830	-117 830	0
aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	0	-1 269 906	-1 269 906
Saldo seisuga 31.12.2010	6 391 165	2 143 601	5 891	-4 031 824	-1 269 906	3 238 927
aktsiakapitali suurendamine						
seoses eurole üleminekuga	35	0	0	0	0	35
2010 kahjum	0	0	0	-1 269 906	1 269 906	0
aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	0	-89 450	-89 450
Saldo seisuga 31.12.2011	6 391 200	2 143 601	5 891	-5 301 730	-89 450	3 149 512

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused

Tallinna Autobussikoondise AS 2011.a. raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistava ja Riigi raamatupidamise üldeeskirja nõuetega. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tekkepõhise arvestusprintsipi alusel.

Vara ja kohustusi on hinnatud kaalutletud ja konservatiivsetel alustel. Raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab hinnangute andmist, mis põhinevad aktuaalsel informatsioonil Tallinna Autobussikoondise AS seisundist ning kavatsustest ja riskidest raamatupidamise aastaaruande koostamispäeva seisuga. Majandusaastal või varasematel perioodidel kajastatud majandustehingute lõplik tulemus võib erineda käesoleval perioodil antud hinnangust.

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva 31.12.2011 ja aastaaruande koostamise kuupäeva ja aruande kinnitamise vahemikul.

Alates 01.01.2011 on Eesti euroala liige ja Eestis tuli käibele euro. Seoses sellega muutus arvestus- ja esitlusvaluuta kroonilt eurole.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja pankades arvelduskontodel olevaid rahalise vahendeid.

Nõuded ostjate vastu

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Ostjatelt laekumata arved on hinnatud bilansis lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse iga ostja kohta eraldi.

Nõuded, millede laekumise tähtajast on möödunud üle 6 kuu, on kantud kuludesse kui ebatõenäoliselt laekuvad nõuded. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenä.

Muud nõuded

Kõiki muid nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Varud

Tooraine ja materjal ning ostetud kaup müügiks võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid. Varud on füüsiliselt inventeeritud ja on bilansis kajastatud lähtuvalt sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või netorealiseerimismaksumus. Varude kulukskandmisel kasutatakse FIFO-meetodit. Varud on kindlustamata.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega üle 2 000 euro (varasemalt 30 000 krooni). Varad, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 2 000 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku varana

varades ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kuludesse. Kuludesse kantud väheväärtusliku vara üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse. Materiaalne põhivara kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum.

Põhivara parendusväljaminekud, mis suurendavad põhivara tööjõudlust üle algselt arvatud taseme ja osalevad tõenäoliselt lisanduvate tulude tekkimisel tulevikus, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Kulutused, mis tehakse eesmärgiga säilitada varaobjektilt tulevikus saadavat tulu, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil lähtudes kasulikust tööeest.

Põhivarade amortiseerimisel on kasutusel järgmised amortisatsiooninormid:

ehitised ja rajatised	2%...15%
masinad ja seadmed	5%...50%
transpordivahendid	7,2%...50%
tark- ja riistvara	20%...40%
inventar	15%...30%
tööriistad	25%...50%

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimaliku languse kontrollimisel lähtub ettevõtte IPSAS 21-st ning RTJ 5 põhimõtetest.

Raha mitte-genererivata varade puhul lähtub ettevõtte IPSAS 21-st ning vara kaetava väärtuse test viiakse läbi juhul kui nõudlus või vajadus varaga osutavate avalike teenuste järele on lõppenud või praktiliselt lõppenud. Ettevõtte jaoks on raha mitte-genererivad varad bussid ning muud varad, mis on otseselt seotud avaliku transporditeenuse pakkumisega. Avaliku transporditeenuse osutamine toimub kulude hüvitamise põhimõttel, mistõttu antud teenuse osutamisega seotud varad on raha-mitte genereerivad.

Raha genereerivate varade puhul lähtub ettevõtte RTJ 5 sätestatust ning viib läbi varade kaetava väärtuse hindamise kui on ilmnenud asjaolud, mis viitavad sellele, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse.

Rendiarvestus

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle ettevõttele. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Rendimaksud jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse samaselt omandatud põhivaraga.

Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, viitvõlad ja muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi.

Sihtfinantseerimine

Tegevuskulude sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisest saadud tulu kajastatakse kasumiaruandes proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Tulu kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, st. saadud toetusi ja kompenseeritavat kulu kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real "muud äritulud".

Põhivara sihtfinantseerimine

Kuna ettevõtte põhieesmärgiks ei ole omanikule kasumi teenimine, kajastatakse põhivara toetamiseks saadud sihtfinantseerimist tuluna põhivara soetamise perioodil vastavuses IPSAS 23 põhimõtetega.

Mitterahaline sihtfinantseerimine

Mitterahaline sihtfinantseerimine toimub varade üleandmise vormis. Vara kajastatakse bilansis tema õiglasel väärtuses või kui see ei ole teada, siis üleandja poolt näidatud jääkväärtuses ning sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real „muud äritulud“. Teise riigiasutuse poolt varade tasuta kasutusse andmist perioodiks, mis ületab 75% vara järelejäänud kasulikust elueast, loetakse mitterahaliseks sihtfinantseerimiseks ja vara kuulub amortiseerimisele.

Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse bilansipäeval ümber eurodesse ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna.

Tulude arvestus

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärset määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel.

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärset hinnata.

Rahavood

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil.

Puhkusetasu reserv

Puhkusetasu kulu on kajastatud kohustuse tekkimise perioodil. Puhkusetasu reservi korrigeeritakse kord aastas, s.o. aruandeaasta lõpul. Väljateenitud, kuid välja maksmata puhkusetasu kajastatakse kasumiaruandes kuluna ning bilansis lühiajalise kohustusena töövõtjatele.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule ja ettevõtte põhikirjale teeb ettevõtte iga aasta puhaskasumist vähemalt 5%-lise eraldise kohustuslikku reservkapitali kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali ei tohi dividendidena välja maksta, kuid seda võib kasutada kahjumi katmiseks, kui kahjumeid ei ole võimalik katta vabast omakapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada aktsiakapitali suurendamiseks.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Lisa 2. Raha ja ekvivalendid

	31.12.2011	31.12.2010
Kassa	5 030	6 250
Arvelduskonto EUR	1 831 079	37 401
Arvelduskonto EEK	0	1 279 054
Raha teel	0	4 314
Raha ja ekvivalendid kokku	1 836 109	1 327 019

For identification purposes only 18

Lisa 3. Nõuded ja ettemaksed

	31.12.2011	31.12.2010
nõuded ostjate vastu	660 847	472 322
ebatõenäoliselt laekuvad arved*	-14 645	-11 485
Nõuded ostjate vastu kokku	646 202	460 837
maksude ettemaksed ja tagasinõuded /lisa 4/	119 963	136 151
muud nõuded**	4 526	760
viitlaekumised ja ettemaksed***	246 840	236 213
Ettemaksed kokku	371 329	373 124
Nõuded ja ettemaksed kokku	1 017 531	833 961

*Ebatõenäoliselt laekuvad arved

	31.12.2011	31.12.2010
ebatõenäoliselt laekuvad arved perioodi alguses eelnevatel perioodidel kuluna kajastatud nõuete laekumine	-11 485	-21 219
	5 326	9 953
bilansist välja kantud lootusetud nõuded	5 348	6 779
täiendav ebatõenäoliselt laekuvate arvete kulu	-13 834	-6 998
Ebatõenäoliselt laekuvad arved kokku	-14 645	-11 485

**Muud nõuded

	31.12.2011	31.12.2010
töötajate käes olev vahetusraha	4 375	109
ettemaks aruandvatele isikutele	138	199
muud	13	452
Muud nõuded kokku	4 526	760

***Viitlaekumised ja ettemaksed

	31.12.2011	31.12.2010
viitlaekumised tegevuskulude sihtfinantseerimisest	179 343	109 969
puhkusetasu koos sotsiaalmaksuga	40 207	31 191
kindlustus	9 380	6 210
ettemakstud erisoodustuste sotsiaalmaksu kulu	116	75
ettemakstud erisoodustuste tulumaksu kulu	74	48
muud ettemakstud tulevaste perioodide kulud	17 720	88 720
Ettemaksed kokku	246 840	236 213

Lisa 4. Maksud

	31.12.2011		31.12.2010	
	Ettemaks	Võlg	Ettemaks	Võlg
sotsiaalmaks		308 655		302 094
füüsilise isiku tulumaks		158 619		149 919
käibemaks	74 366		136 151	
ettemaksukonto	45 597		0	
töötuskindlustusmaks		34 807		35 059
kogumispension		6 203		3 469
erisoodustuste tulumaks		1 372		1 226
loodusressursside kasutamine		202		0
tulumaks		192		81
Maksud kokku	119 963	510 050	136 151	491 848

Lisa 5. Varud ja müügiotel varad

	31.12.2011	31.12.2010
varuosad	481 213	534 586
kütus	303 272	278 486
väheväärtuslik vara, eri- ja vormiriietus	31 939	27 264
materjalid	23 212	23 740
ettemaksed tarnijatele	0	4 104
Varud ja müügiotel varad kokku	839 636	868 180

Varude allahindlus	2011	2010
Tooraine ja materjal	20 034	8 688
Varude allahindlus kokku	20 034	8 688

Lisa 6. Materiaalne põhivara

	Ehitised	Masinad ja seadmed	Transpordi- vahendid	Muu inventar	Ettemaksed põhivara eest	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2009	6 778 518	1 611 718	47 150 612	187 189	5 113	55 733 150
Ostud ja parandused perioodi jooksul		51 692	61 355	4 474	-5 113	112 408
Sisemine ümberpaigutus		-42 149	42 149			0
Müük			-554 238			-554 238
Mahakandmine		-7 991	-436 444	-7 158		-451 593
Soetusmaksumus 31.12.2010	6 778 518	1 613 270	46 263 434	184 505	0	54 839 727
Ostud ja parandused perioodi jooksul		43 850	137 396	2 251	200 238	383 735
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine			1 436 850			1 436 850
Sisemine ümberpaigutus			97 500		-97 500	0
Müük			-9 641			-9 641
Mahakandmine		-8 795	-103 558	-8 836		-121 189
Vähevaartusliku vara hulka		-5 862				-5 862
EUR ümardus	-14	-564	1 788	66		1 276

For identification purposes only²⁰

Soetusmaksumus 31.12.2011	6 778 504	1 641 899	47 823 769	177 986	102 738	56 524 896
Akumuleeritud kulum 31.12.2009	1 681 083	1 021 432	23 371 316	148 804		26 222 635
Amortisatsioonikulu	161 577	81 571	3 259 071	6 874		3 509 093
Müüdnud põhivara kulum			-554 238			-554 238
Mahakantud põhivara kulum		-7 991	-436 444	-7 158		-451 593
Akumuleeritud kulum 31.12.2010	1 842 660	1 095 012	25 639 705	148 520	0	28 725 897
Amortisatsioonikulu	166 927	81 500	3 033 166	7 993		3 289 586
Müüdnud põhivara kulum			-9 641			-9 641
Mahakantud põhivara kulum		-8 795	-103 558	-8 836		-121 189
Vähevaartusliku vara hulka		-5 862				-5 862
EUR ümardus	-34	-547	1 783	63		1 265
Akumuleeritud kulum 31.12.2011	2 009 553	1 161 308	28 561 455	147 740	0	31 880 056
Jääkmaksumus 31.12.2009	5 097 435	590 286	23 779 296	38 385	5 113	29 510 515
Jääkmaksumus 31.12.2010	4 935 858	518 258	20 623 729	35 985	0	26 113 830
Jääkmaksumus 31.12.2011	4 768 951	480 591	19 262 314	30 246	102 738	24 644 840

* Põhivara algmaksumust muudeti 30 000-lt kroonilt 2 000 euroni. Seoses sellega kanti põhivarad, millede algmaksumus oli vahemikus 1 917-1 999 eurot väheväärtusliku vara hulka ja nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Täielikult amortiseerunud põhivara oli seisuga 31.12.2011 soetusmaksumuses summas 10 333 714 eurot ja seisuga 31.12.2010 soetusmaksumuses summas 6 282 840 eurot. Seisuga 31.12.2011 oli kapitalirendiga soetatud vara bilansiline jääkmaksumus 134 668 eurot (seisuga 31.12.2010 287 830 eurot) lepingute osas, millel oli võlg seisuga 31.12.2011 summas 51 156 eurot (seisuga 31.12.2010 174 328 eurot) (lisa 7).

Ettevõtte on soetanud kapitalirendi tingimustel varasid järgmiselt:

	normaalbussid	liigendbussid	muud transpordivahendid	kokku
Saldo seisuga 31.12.2010				
Soetusmaksumus	58 796	435 191	9 727	503 714
Akumuleeritud kulum	28 226	183 162	4 498	215 886
Jääkmaksumus	30 570	252 029	5 229	287 828
Saldo seisuga 31.12.2011				
Soetusmaksumus	58 796	227 822	0	286 618
Akumuleeritud kulum	37 632	114 318	0	151 950
Jääkmaksumus	21 164	113 504	0	134 668

Aruandeperioodil kapitalirendi tingimustel vara ei soetatud.

Lisa 7. Võlakohustused

	31.12.2011	31.12.2010
kapitalirendikohustused	51 156	174 328
sh. pikaajaliste kapitalirendikohustuste lühiajaline osa	51 156	123 172
pikaajalised kapitalirendikohustused	0	51 156
sh. 1 kuni 5 aastat	0	51 156

emiteeritud võlakirjad	18 674 000	20 602 000
sh.pikaajaliste emiteeritud võlakirjade lühiajaline osa	1 928 000	1 928 000
pikaajalised emiteeritud võlakirjad	16 746 000	18 674 000
sh. 1 kuni 5 aastat	7 712 000	7 712 000
üle 5 aasta	9 034 000	10 962 000
Võlakohustused kokku	18 725 156	20 776 328
sh.pikaajaliste kohustuste lühiajaline osa	1 979 156	2 051 172
pikaajalised kohustused	16 746 000	18 725 156
sh. 1 kuni 5 aastat	7 712 000	7 763 156
üle 5 aasta	9 034 000	10 962 000

Kapitalirenditingimustel teostatud tehingute tasumise lõpptähtaeg on kuni 2012. Intressmäära vahemik: 4,23% - 5,45% ning alusvaluutaks euro.

Võlakirjade tagasimakseid tehti summas 1 928 000 eurot. Võlakirjade lunastamise lõpptähtaeg on kuni 2022, intressimäär 0,2%+euribor, alusvaluuta EUR. Võlakirjad on tagatud ettevõtte varadega.

Lisa 8. Kasutusrent

2011.a oli dispetšerpunktide ruumide ja platside, sõiduauto ja tarkvara kasutusrendilepingutest tulenev rendikulu kokku 212 690 eurot (2010.a 188 449 eurot). Järgmiste perioodide kulu mittekatkestavatest rendilepingutest on 6 664 898 eurot (sh. 6 655 848 eurot hoonestusõiguse tasu aastani 2059).

Tallinna Autobussikoondise AS kui rendileandja renditulu 2011.a oli 474 151 eurot ja järgmiste perioodide renditulu mittekatkestavatest rendilepingutest on 275 708 eurot.

Lisa 9. Võlad ja ettemaksed

	31.12.2011	31.12.2010
Võlad tarnijatele	3 666 108	3 006 787
Viitvõlad ja tulevaste perioodide ettemakstud tulud*	1 694 322	1 359 457
Ostjate ettemaksed kaupade ja teenuste eest	584 323	0
Maksuvõlad /Lisa 4/	510 050	491 848
Muud lühiajalised võlad**	8 645	9 676
Sihtfinantseerimine /lisa 10/	0	259 967
Võlad ja ettemaksed kokku	6 463 448	5 127 735

*Viitvõlad ja tulevaste perioodide ettemakstud tulud

	31.12.2011	31.12.2010
palgavõlgnevus	666 654	489 260
puhkusetasureserv	517 268	508 535
sotsiaalmaksu viitvõlg	277 594	199 478
füüsilise isiku tulumaksu viitvõlg	141 151	91 783
töötuskindlustusmaksu viitvõlg	31 832	22 821
tasumata intressid	30 665	21 076
tulevaste perioodide tulud	11 352	16 828
kogumispensioni viitvõlg	8 220	3 941
a/ü maks	6 703	2 242
arveldused elatiste ja täitelehtedega	2 554	2 695

võlg krediitkaartide eest	329	798
Viitvõlad ja tulevaste perioodide ettemakstud tulud kokku	1 694 322	1 359 457

**Muud lühiajalised võlad

	31.12.2011	31.12.2010
võlg müüdüd sõidutalongide eest	8 457	9 386
kahjutasu	188	290
Muud lühiajalised võlad kokku	8 645	9 676

Lisa 10. Sihtfinantseerimine

	2011	2010
Tegevuskulude sihtfinantseerimine		
Kasutamata sihtfinantseerimise jääk perioodi algul	259 967	270 621
Saadud kaasfinantseerimine	469 453	1 430 113
s.h.		
Euroopa Liidu Mimosa projekti finantseerimiseks	71 543	20 711
Sotsiaalsed töökohad	397 910	1 409 402
Kajastatud sihtfinantseerimise tuluna	729 420	1 440 767
s.h.		
Euroopa Liidu Mimosa projekti finantseerimiseks	331 510	31 365
Sotsiaalsed töökohad	397 910	1 409 402
Kasutamata sihtfinantseerimise jääk perioodi lõpul	0	259 967
Põhivara mitterahaline sihtfinantseerimine		
Kasutamata sihtfinantseerimise jääk perioodi algul	0	0
Kajastatud sihtfinantseerimise tuluna	1 436 850	0
Kajastatud põhivara	1 436 850	0
Kasutamata sihtfinantseerimise jääk perioodi lõpul	0	0

Tallinna Autobussikoondise AS sai Maanteeametilt 10 aastaks tasuta kasutamiseks 10 Iveco Irisbus Crossway LE kogumaksumusega 1 436 850 eurot. Nimetatud busse amortiseeritakse 10 aasta jooksul.

Lisa 11. Omakapital

	31.12.2011	31.12.2010
aktsiakapital (tuhandetes kroonides)	6 391 200	6 391 165
aktsiate arv (tk)	63 912	100 000
aktsiate nimiväärtus (eurodes)	100	64

Aktsiakapitali suurendati rahalise sissemaksena 35 eurot seoses eurole üleminekuga 1.jaanuaril 2011. Pärast aktsiakapitali suurendamist koosneb TAK aktsiakapital 63 912 aktsiast nimiväärtusega 100 eurot.

Omakapitali osatähtsuse vastavusse viimiseks äriseadustiku nõuetega teeb TAK-i juhatus oma omanikule Tallinna linnale ettepaneku aktsiakapitali vähendamiseks 100 tuh. euro võrra. Tallinna Linnavalitsuse 11.jaanuari 2012 korraldusega nr 51-k moodustati ajutine komisjon Tallinna Autobussikoondise AS ja

Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondise AS ühinemiseks vajalike ettevalmistustööde läbiviimiseks ja ühinemine viiakse läbi 2012.aasta jooksul. Seoses ühinemisega võib aktsiakapitali vähendamine muutuda mittevajalikuks.

Lisa 12. Müügitulu

Tallinna Autobussikoondise AS müügitulu jaguneb geograafiliste piirkondade lõikes järgnevalt:

Geograafilised piirkonnad	2011	2010
Eesti	30 576 439	28 194 405
Saksamaa	2 126	2 632
Soome	1 901	18 482
Venemaa	806	666
Poola	0	130
Kokku	30 581 272	28 216 315
Müügitulu tegevusalade lõikes		
	2011	2010
ühtsesse tariifivõrku kuuluvad		
linnaliinid	29 467 121	27 150 808
ruumide rent ja energeetilised ressursid	578 486	567 625
tellimusvedu	140 959	96 024
muud	394 706	401 858
Kokku	30 581 272	28 216 315

Lisa 13. Muud äritulud ja -kulud

	2011	2010
Muud äritulud		
saadud sihtfinantseerimine		
põhivara soetuseks	1 436 850	0
saadud sihtfinantseerimine		
tegevuskulude katteks	880 961	1 482 931
hüvised	32 875	32 591
tulu põhivara müügist	729	41 751
kulu põhivara müügist	-7	-28
muud	48	4
Muud äritulud kokku	2 351 456	1 557 249
Muud ärikulud		
maamaks	49 896	49 891
riigilõivud	29 782	2 837
lootusetud ja ebatõenäoliselt laekuvad		
arved	10 426	-1 162
kahjutasud	4 505	1 169
reklaamimaks	4 319	6 119

ettevõtte tulumaks	865	576
raskeveokimaks	671	671
kahjum valuutakursi muutusest	187	292
trahvid, viivised	46	0
Muud ärikulud kokku	100 697	60 393

Lisa 14. Kaubad, toore, materjal ja teenused

	2011	2010
Kütus ja määrdeained	9 647 455	8 455 075
Varuosad, materjalid	3 016 231	2 650 144
Energeetilised ressursid	624 573	708 372
Hankekorras tehtud remonditööd	412 126	317 709
Materjali müük	20	13 599
Kaubad, toore, materjal ja teenused kokku	13 700 405	12 144 899

Lisa 15. Muud tegevuskulud

	2011	2010
kindlustus	142 415	141 668
arvutustehnika hooldus	63 547	61 270
transpordivahendite ülalpidamine	61 070	44 738
side- ja valve	54 571	61 566
rent	185 610	188 449
muud	390 530	168 801

Lisa 16. Finantstulud- ja kulud

	2011 tulud	kulud	2010 tulud	kulud
makstud võlakirjade intressid		352 124		264 147
makstud kapitalirendiintressid		6 105		14 325
intressid	5 323		3 472	
Finantstulud- ja kulud kokku	5 323	358 229	3 472	278 472

	2011	2010
Finantstulud- ja kulud kokku	-352 906	-275 000

Lisa 17. Tehingud seotud osapooltega

Seotud osapooled on ettevõtte üle kontrolli omav asutus, sõsarettevõtted, tegev- ja kõrgem juhtkond ning nendega seotud ettevõtted. Aastaruandes on avalikustatud olulisemad seotud osapooltega teostatud tehingud.

2011. aastal maksti nõukogu liikmetele töötasu kokku summas 26 273 eurot ja juhatuse liikmetele summas 87 321 eurot.

Seotud osapool	Ost		Müük	
	2011	2010	2011	2010
Tallinna Transpordiamet	8 019	460	30 081 944	28 599 486
Lääne-Tallinna Keskaigla	6 438	0	1 398	0
Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondis	5 959	5 838	1 952	2 189
Tallinna Ettevõtlusamet	4 319	0	0	0
Kristiine Sport	2 702	2 633	16 769	20 136
Tallinna Saksa Gümnaasium	2 240	2 481	0	0
Lasnamäe Linnaosa Valitsus	1 842	0	0	0
Tallinna Televisioon SA	1 223	0	0	0
Tallinna Linnaplaneerimise Amet	389	0	50	0
Nõmme Spordikeskus	210	0	0	0
Mustamäe Linnaosa Valitsus	103	0	0	0
Nõmme Linnaosa Valitsus	48	0	0	0
Tallinn 2011 SA	0	0	8 102	0
Tallinna Keskkonnaamet	0	0	4 969	0
Tallinna Botaanikaead	0	0	4 448	4 448
Tallinna Kesklinna Valitsus	0	0	1 080	0
Tallinna Noorsootöö Keskus	0	0	653	0
Tallinna Kiirabi	0	0	400	0
Kristiine Linnaosa Valitsus	0	0	370	0
Tallinna Lastehaigla SA	0	0	223	0
Haabersti Linnaosa Valitsus	0	0	210	0
Tallinna Reaalkool	0	0	194	0
Lasteaed Ojake	0	0	123	0
Tallinna Järveotsa Gümnaasium	0	0	123	0
Tallinna Linnateater	0	0	120	0
Tallinna Huvikeskus Kullo	0	0	70	0
Tallinna Linnakantselei	0	0	47	0
Tallinna Loomaaed	0	0	35	0
Tallinna Päikesejänku Lasteaed	0	0	28	0
Kokku	33 492	11 412	30 123 280	28 626 259

Bilansipäeva seisuga olid ettevõtte nõuete ja kohustuste saldod seotud osapooltega järgmised:

Seotud osapool	31.12.2011	31.12.2010
Nõuded		
Tallinna Transpordiamet	759 704	378 993
Kristiine Sport	2 834	3 877
Tallinn 2011 SA	589	0
Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondis	110	121
Tallinna Järveotsa Gümnaasium	51	0
Tallinna Lastehaigla SA	26	0
Tallinna Botaanikaead	0	5 338
Kokku nõuded	763 314	388 329
Kohustused		

Tallinna Transpordiamet	584 323	0
Lääne-Tallinna Keskhaigla	697	0
Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondis	586	675
Kristiine Sport	282	0
Tallinna Saksa Gümnaasium	240	0
Kokku kohustused	586 128	675

VANDEAUDIITORI ARUANNE

Tallinna Autobussikoondise AS aktsionäridele

Oleme auditeerinud kaasnevat Tallinna Autobussikoondise AS raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2011 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet, aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Juhtkonna kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava nõuetega ning sellise sisekontrollisüsteemi eest mida juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Vandeauditori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunde selle kohta, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

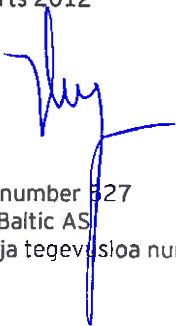
Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad vandeauditori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab vandeauditor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamisiike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt Tallinna Autobussikoondise AS finantsseisundit seisuga 31. detsember 2011 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Tallinn, 05. märts 2012

Ivar Kiigemägi
Vandeauditori number 527
Ernst & Young Baltic AS
Audiitorettevõtja tegevusloa number 58

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

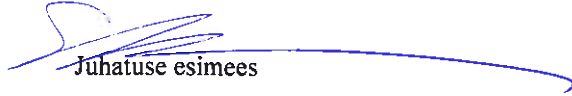
1. Eelmiste perioodide kahjum	-5 301 730
2. Aruandeperioodi kasum	-89 450
3. Kahjumi jääk	- 5 391 180

Juhatuse ettepanek on katta tekkinud kahjum tulevastele perioodidele tekkiva kasumi arvelt.

JUHATUSE ALLKIRJAD 2011.A. MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Tallinna Autobussikoondise AS 2011.a aastaaruandele, mis koosneb juhatuse tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, juhatuse ettepanekust kasumi jaotamise kohta ning audiitori järeldusotsusest, kirjutavad alla Tallinna Autobussikoondise AS juhatus alljärgnevas koosseisus:

Enno Tamm

Juhatusesimees

“23” 02 .....2012.a.

Jüri Nõmmsalu

Juhatuseliige

“23” 02 .....2012.a.

Tegevusalade loetelu**Tegevusala**

Sõitjate muu kohalik liinivedu (49319)	29 467 121
Kinnisvara üürile andmine ja käitus (68201)	578 486
Sõiduõpe (85531)	115 691
Sõitjate muu maismaavedu (49399)	140 959
muud	279 015
Kokku	30 581 272

Aruande elektroonilised kinnitused

Tallinna Autobussikoondise Aktsiaselts (registrikood: 10312960) 01.01.2011 - 31.12.2011 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Kinnitaja nimi	Kinnitaja roll	Kinnituse andmise aeg
Jüri Nõmmsalu	Juhatuse liige	15.06.2012

Kahjumi katmise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2011
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	-5 301 730
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-89 450
Kokku	-5 391 180

Juhatuse ettepanek on katta tekkinud kahjum tulevastel perioodidel tekkiva kasumi arvelt

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Sõitjate muu kohalik liinivedu	49319	29467121	96.36%	Jah
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	578486	1.89%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6509500
Faks	+372 6509509
E-posti aadress	tak@tak.ee
Veebilehe aadress	www.tak.ee